

Sisäministeriön asetus poliisin suoritteiden maksullisuudesta vuonna 2022

Tausta

Sisäministeriön asetus poliisin suoritteiden maksullisuudesta annetaan kalenterivuositain. Asetuksessa on säädetty Poliisihallituksen, keskusrikospoliisin, Poliisiammattikorkeakoulun ja paikallispoliisin suoritteiden maksullisuudesta. Voimassa oleva sisäministeriön asetus (1117/2020) on tullut voimaan 1. tammikuuta 2021 ja on voimassa 31. päivään joulukuuta 2021 saakka. Asetuksen maksuliitettä on muutettu sisäministeriön asetuksella poliisin suoritteiden maksullisuudesta vuonna 2021 annetun asetuksen liitteen muuttamisesta (735/2021). Maksuliitteen muutos on tullut voimaan 2.8.2021.

Nyt ehdotetaan säädettäväksi uusi 1.1.2022 voimaan tuleva sisäministeriön asetus poliisin suoritteiden maksullisuudesta vuonna 2022.

Valtion maksuperustelain (150/1992) 6 §:n 1 momentin mukaan julkisoikeudellisesta suoritteesta perittävän maksun tulee vastata suoritteen tuottamisesta aiheutuvien kokonaiskustannusten määrää (omakustannusarvo). Pykälän 2 momentin mukaan yhden tai useamman viranomaisen saman laatuista suoritteista voidaan määrätä saman suuruinen maksu silloinkin, kun suoritteen tuottamisesta aiheutuvat kustannukset poikkeavat toisistaan. Tällaisen kiinteän maksun suuruutta määrättäessä on otettava huomioon suoritteiden keskimääräinen kokonaiskustannus.

Valtion maksuperustelain 6 §:n 3 momentin mukaan maksu voidaan määrätä perittäväksi yleisesti suoritteen omakustannusarvoa alempana tai jättää kokonaan perimättä, jos siihen terveyden- ja sairaanhoitoon, muihin sosiaaliin tarkoituksiin, oikeudenhoitoon, ympäristönsuojeluun, koulutustoimintaan tai yleiseen kulttuuritoimintaan liittyvistä tai näihin verrattavista syistä on perusteltua syytä. Erityisestä syystä maksu voidaan määrätä tietyltä ryhmältä perittäväksi suoritteen omakustannusarvoa alempana tai jättää kokonaan perimättä. Erityisestä syystä maksu, joka muuten määrättäisiin suoritteen omakustannusarvoa vastaavaksi, saadaan määrätä tätä korkeammaksi.

Valtion maksuperustelain 7 §:n 1 momentin nojalla muiden kuin 6 §:ssä tarkoitettujen suoritteiden hinnoista päätetään liiketaloudellisin perustein.

Keskeinen sisältö

Ehdotettu sisäministeriön asetus vastaa pääosin rakenteeltaan ja sisällöltään voimassa olevaa asetusta poliisin suoritteiden maksullisuudesta. Poliisin suoritteiden maksuihin ehdotetaan tehtäväksi muutoksia kustannusvastaavuuden ajantasaistamiseksi. Poliisihallitus on siirtynyt

Postiosoite Postadress Postal Address Sisäministeriö	Käyntiosoite Besöksadress Office	Puhelin Telefon Telephone	Faksi Fax Fax	s-posti, internet e-post, internet e-mail, internet
PL 26 00023 Valtioneuvosto	Kirkkokatu 12 Helsinki	295 480 171 358 295 480 171	916 044 635 +358 9 160 44635	kirjaamo@intermin.fi www.intermin.fi

edellisistä vuosista poiketen luparyhmäkohtaisiin kustannusvastaavuuslaskelmiin Valtiontalouden tarkastusviraston sekä Poliisihallituksen ja sisäministeriön sisäisen tarkastuksen tekemien suositusten johdosta. Luparyhmiä on neljä ja ne ovat matkustusasiakirjat, ampuma-aseet, turva-ala sekä muut luvat.

Maksuasetukseen ehdotetaan lisäksi eräitä sisällöllisiä tarkistuksia. Asetuksen soveltamisala olisi vastaava kuin vuonna 2021 voimassa olevassa asetuksessa.

Asetuksen säännöksiin ehdotetaan seuraavia muutoksia:

Asetuksen 2 §:n 1 momentti:

Asetuksen 2 §:n 1 momentin 9-kohtaan ehdotetaan lisättäväksi termi *aluevaalit*. Eduskunta on 23.6.2021 hyväksynyt sote-uudistusta koskevan hallituksen esityksen (HE 241/2020 vp). Uudistuksessa maahan perustetaan 21 hyvinvointialuetta ja niille säädetään vastuu sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä. Hyvinvointialueita koskeva lainsäädäntö, muun muassa laki hyvinvointialueesta (611/2011) tuli voimaan 1.7.2021. Hyvinvointialueen ylintä päätösvaltaa käyttää aluevaltuusto, jonka jäsenet ja varajäsenet valitaan aluevaaleilla. Aluevaalit toimitetaan samanaikaisesti kuntavaalien kanssa vuodesta 2025 lukien. Ensimmäiset aluevaalit toimitetaan kuitenkin erillisinä vaaleinaan 23.1.2022. Hgin kaupunki ei ole hyvinvointialue eikä kuulu mihinkään hyvinvointialueeseen eikä siellä siten toimiteta aluevaaleja.

Samassa yhteydessä on muutettu oikeusministeriön lausuntopalautteen johdosta terminologia kielellisen yhtenäisyyden vuoksi vastaamaan vaalilain (714/1998) 1 §:n mukaista terminologiaa. Tällä muutoksella ei ole pykälään sisällöllistä vaikutusta. Asetuksen 2 §:n 9 kohta ehdotetaan vaaliterminologisesti muutettavaksi muotoon, jossa väliaikainen henkilökortti olisi mahdollista saada äänestämistä varten *vaalilain (714/1998) 1 §:n mukaisissa eduskuntavaaleissa, presidentinvaaleissa, aluevaaleissa, kuntavaaleissa ja europarlamenttivaaleissa* sekä tämän lisäksi kansanäänestyksessä ja saamelaiskäräjien vaaleissa, jos henkilöllä ei ole muuta henkilöllisyyttä osoittavaa asiakirjaa.

Asetuksen 4 §:n 3 momentti:

Asetuksen 4 §:n 3 momentin osalta käräjäoikeudelta sen toimeksiannosta suoritetusta haastetiedoksiannosta riita- tai hakemusasiassa perittävää maksua esitetään korotettavaksi 80 eurosta 85 euroon. Maksu perustuu oikeusministeriön asetukseen (1385/2018) tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista 2019-2021. Kyseisen asetuksen 2 §:n koskee haastemiehen tekemää tiedoksiantoa. Tätä oikeusministeriön maksuasetusta ollaan nyt päivittämässä ja oikeusministeriöltä saadun tiedon mukaan korotus on tulossa kustannusvastaavuuslaskelman johdosta heidän omaan maksuasetukseensa tältä osin.

Asetuksen 6 §:n 2 momentti:

Asetuksen 6 §:ä 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi, koska 6 §:n 2 momentissa käytetty termi *moottoriajoneuvo* ei vastaa nykyisin käytössä olevia määritelmiä. Asetuksen 6 §:n 2 momentin termi moottoriajoneuvo esitetään korvattavaksi termillä *moottorikäyttöinen ajoneuvo* sekä lisättäväksi termi *vesikulkuneuvo*. Asetuksen 6 §:n 2 momenttiin tehtävä tarkennus moottorikäyttöisestä ajoneuvosta ja lisäys vesiliikenteestä käytettävästä vesikulkuneuvosta selkeyttäisi laskutusperusteita. Lisäksi pykälään lisätään ajoneuvolain ja vesiliikennelain uudistettavia termejä koskevat pykäläviittaukset.

Liikenteen lainsäädännössä käytettävät määritelmät ovat moottorikäyttöinen ajoneuvo ja vesiliikenteessä vesikulkuneuvo. Ajoneuvolain (82/2021) 2 §:n 27 kohdan mukaan moottorikäyttöisellä ajoneuvolla tarkoitetaan autoa, moottoripyörää, mopoa, kolmi- tai nelipyöräistä L-luokan ajoneuvoa, traktoria, moottorityökonetta ja maastoajoneuvoa. Vesiliikennelain (782/2019) 3 §:n 1 kohdan mukaan vesikulkuneuvolla tarkoitetaan veteen tukeutuvaa ja vesillä liikkumiseen käytettävää alusta, kulkuneuvoa ja välinettä.

Nykyinen säännöksen määritelmä ei kata vesikulkuneuvoja, koska moottoriajoneuvo -yhdyssanassa ajoneuvo viittaa ajoneuvon määritelmään (ajoneuvolaki 2 § 1 kohta: ajoneuvolla tarkoitetaan maalla kulkemaan tarkoitettua laitetta, joka ei kulje kiskoilla). Määritelmän tulisi kattaa

myös vesikulkuneuvot, jolloin sellaisissa suoritteissa, joissa käytetään poliisiajoneuvon sijaan poliisin vesikulkuneuvoa, tulisivat myös katetuksi omakustannushinnan perusteella.

Myös omakustannusarvon mukaiseen julkisoikeudellisen suoritteen tuottamiseen käytettävän työn omakustannushintaan esitetään tarkistusta. Omakustannusarvoinen maksu olisi jatkossa 76 euroa tunnilta (nykyinen maksu 70 euroa/h). Moottoriajoneuvon käytön omakustannushinta olisi jatkossa 28 euroa tunnilta (nykyinen 25 euroa/h). Tarkistukset perustuvat yleisen palkkatason ja yleiskustannusten nousuun. Maksua on tarkistettu viimeksi vuodelle 2017. Jos yleisötilaisuutta koskevan päätöksen valmisteluun käytetään enemmän kuin kaksi tuntia, suoritemaksuna peritään 76 euroa tunnilta, kuitenkin enintään 760 euroa. Lisäksi enintään kaksi tuntia valmistelua vaativan yleisötilaisuuspäätöksen maksua esitetään korotettavaksi 58 eurosta 66 euroon.

Asetuksen 10 §:n 2 ja 4 momentit:

Asetuksen 10 §:n 2 momentissa säädetään asiakirjajäljennöksistä perittävästä maksusta. Tavanomaisen asiakirjapyynnön perusteella valmistettavasta A4-kokoa olevasta kopiosta perittävää maksua esitetään korotettavaksi 0,70 euroon sivulta (nykyinen maksu 0,60 euroa). A3-kokoisen kopion tai tulosteen sekä värikopion tai -tulosteen maksua korotettaisiin 1,40 euroon sivulta (nykyinen maksu 1,20 euroa). Tarkistukset perustuvat yleiskustannusten nousuun.

Asetuksen 10 §:n 4 momentissa säädetään CD- tai DVD -levylle tai vastaavalle sähköiselle ulkoiselle tiedonsiirtovälineelle tallennetuista yhden tai useamman asiakirjan kopioista. Tästä tallenteesta peritään maksu, jonka maksua esitetään korotettavaksi 23 euroon levyiltä tai ulkoiselta tiedonsiirtovälineeltä (nykyisin 20 euroa).

Muutostarpeet asetuksen liitteeseen ja sen maksutarkistukset

Poistettavat suoritteet

Paikallispoliisin ampuma-aseet -ryhmän suoritteiden osalta ehdotetaan poistettavaksi tarpeettomana suorite *Ennen 1.3.2002 myönnettyjen hallussapitolupien siirto yhteisölle ja säätiölle*. Suorite on aikanaan lisätty siksi, että ennen ampuma-aselain 1.3.2002 voimaan tullutta muutosta (601/2001) ampuma-aseen hankkimis- ja hallussapitolupaa ei voitu antaa yhteisölle tai säätiölle. Näiden omistamat ampuma-aseet oli jouduttu luvittamaan jonkun luonnollisen henkilön, esimerkiksi museonhoitajan, nimiin. Väärän asiantilan ja massaluonteisen toimenpiteen kuluvääristymän korjaamiseksi säädettiin edellä mainittu maksu. Sitä ei siis ole tarkoitettu käytettäväksi tapauksissa, joihin sisältyy esineiden omistajanvaihdos. Koska muutoksesta on jo kulunut hyvin runsaasti aikaa, esitetään suoritteen poistamista taulukosta tarpeettomana ja nykyoloissa harhaanjohtavanakin.

Saman paikallispoliisin ampuma-aseet -ryhmän yhdistelmäsuoritteesta *Kaksoiskappale, muu saman lupatyyppin samalla kertaa haettu lisälupa tai lisäkortti, hallussapitoluvan tai aseluvan uudistaminen taikka ampuma-asekouluttajaksi hyväksymisen muuttaminen* esitetään poistettavaksi suorite ”hallussapitoluvan tai aseluvan uudistaminen”, koska nykyinen ampuma-aselaki (1/1998) ei tunne enää luvan uudistamista. Kun määräaikainen lupa on umpeutumassa, lupanhaltijan tulee hakea uusi lupa. Tämän lupahakemuksen käsittelemisestä peritään maksutaulukon mukainen aseluvan maksu. Suurin työmäärä lupaprosessissa kuluu hakijan soveltuvuuden ja hänen hakemuksessa esittämiensä perusteiden arviointiin, ja nämä työvaiheet tehdään myös silloin, kun haetaan uutta lupaa vanhentumassa olevan jatkoksi. Hakemuksen käsitteleminen ei siis ole tältä osin helpompaa tai joutuisampaa.

Tekstimuutokset

Paikallispoliisin henkilökorttia koskevan suoritteen *Lukkiintuneen kortin avaamispyyntö* (sisältää DVV:n maksun aktivointi- tunnuslukukirjeen tai PUK-koodin sisältävän kirjeen tilauksesta) suluissa olevasta kohdasta ehdotetaan poistettavaksi viittaus PUK-koodiin. Nykyiselle sopimuskaudelle otettiin käyttöön termi aktivointitunnusluku korvaamaan aikaisempaa termiä PUK-koodi. Nykyisen sopimuskauden mukainen tuotanto aloitettiin 1.1.2017, joten viimeiset aiemman sopimuskauden perusteella valmistetut henkilökortit vanhenevat 31.12.2021. 1.1.2022 lähtien ei ole enää siis voimassa sellaisia kortteja, joihin voisi tilata PUK-koodin, vaan ainoastaan sellaisia, joihin tilataan aktivointitunnusluku.

Poliisihallituksen *Turvallisuusalan elinkeinoluopien haltijoilta perittävään valvontamaksuun* esitetään, että tarkentavaan kohtaan lisätään sana "Poliisihallitus" seuraavasti: Valvontamaksua ei peritä, jos luvanhaltija on viimeistään 31 päivänä maaliskuuta ilmoittanut *Poliisihallitukselle* lopettaneensa elinkeinon harjoittamisen. Perusteena lisäykselle on, että osalla toimintansa lopettaneista luvanhaltijoista on ilmeisesti ollut väärä käsitys valvontamaksusta vapautumisesta. Kaupparekisteriin tai muihin vastaaviin rekistereihin ilmoitettu toiminnan lopettaminen ei korvaa ilmoitusvelvollisuutta Poliisihallitukselle.

Poliisihallituksen *Ase-elinkeinoluvan haltijalta vuosittain perittävään toimipaikkakohtainen valvontamaksuun* esitetään vastaavasti, että tarkentavaan kohtaan lisätään sana "Poliisihallitus" seuraavasti: Valvontamaksua ei peritä, jos luvanhaltija on viimeistään 31 päivänä maaliskuuta ilmoittanut *Poliisihallitukselle* lopettaneensa elinkeinon harjoittamisen. Maksua ei peritä siltä kalenterivuodelta, jolloin asianomaiseen toimintoon on annettu asealan elinkeinoluupa.

Maksujen tarkistukset liitteeseen

Vuoden 2022 alussa voimaan tulevaksi ehdotetussa asetuksessa maksujen tarkistuksia esitetään seuraavasti:

Tarkistuksia esitetään poliisilaitosten, Poliisihallituksen sekä maksutaulukon kohdan 4 suoritteisiin.

Ehdotetut maksumuutokset kokonaisuudessaan käyvät esille muistion liitteenä olevasta taulukosta *Poliisin suoritteiden maksumuutokset 2022*.

Paikallispoliisin suoritteet:

Paikallispoliisin suoritteista maksutarkistuksia esitetään asetuksen liitteenä olevan maksutaulukon kohtaan 1. *Paikallispoliisin suoritteet*.

Matkustusasiakirjat

Koronapandemia on vaikuttanut poliisin suoritteiden volyymeihin alentavasti vuosina 2020 - 2021. Suurinta pudotus on ollut passien myöntömäärissä. Vuonna 2021 passivolyymien toteuman arvioidaan olevan 580 000, kun se alun perin arviointiin olevan 600 000. Kesällä 2021 passihakemukset ovat lähteneet kasvuun siten, että syyskuussa niitä tuli jo noin 70 000 kappaletta. Jos passeja kuitenkin haetaan loka-joulukuun aikana noin 50 000 kpl kuukaudessa, niin tälle vuodelle arvioitu passivolyymien määrä saavutetaan.

Vuoden 2022 passivolyymiksi arvioidaan 700 000. Koronatilanteen epävarmuus vaikuttaa edelleen arvioon alentavasti. Poliisihallituksen voimassaolevien passien tilastosta on nähtävissä, että passeja on vanhentunut noin 500 000 vuoden 2019 joulukuusta vuoden 2021 syyskuuhun. Henkilökortteja sen sijaan on voimassa noin 300 000 enemmän syyskuussa 2021 kuin oli joulukuussa 2019. Poliisihallituksen käsityksen mukaan osa passihakijoista on siirtynyt henkilökorttiin passin sijaan. Tätä osuutta on kuitenkin tässä vaiheessa vielä vaikea arvioida tai ennustaa, sillä tällä hetkellä molempia asiakirjoja haetaan runsaasti. Tarkasteltaessa matkustusasiakirjojen myöntömääriä yhteensä, kuluvaan vuoden myöntömäärät ovat hyvin samalla tasolla kuin vuosina 2015 - 2017.

Vuoden 2021 henkilökorttivolyymiksi on alun perin arvioitu 350 000.

Syyskuun lopun tilastojen valossa näyttää siltä, että henkilökortteja tulisi kuitenkin tätä enemmän. Arvio henkilökorttivolyymista koko vuoden osalta on tällä hetkellä noin 370 000 - 380 000. Henkilökorttien hakemuskäärät ovat pysyneet tasaisena koko kuluneen vuoden; keskimäärin niitä on tullut syyskuun loppuun mennessä noin 32 500 kuukausittain. Sähköinen asiointi henkilökorteissa on noussut kuluvaan vuoden aikana ja sen osuus koko vuoden 2021 osalta arvioidaan olevan 66 prosenttia. Vuonna 2020 sähköisen asiointin osuus henkilökorteissa oli tasan 60 prosenttia. Vuonna 2022 sähköisen asiointin osuuden arvioidaan pysyvän vuoden 2021 tasolla. Vuoden 2022 henkilökorttivolyymiksi arvioidaan 360 000.

Passihakemusten määrän odotetaan nousevan vuonna 2022 noin 100 000 hakemuksella kuluvaan vuoteen nähden. Passien maksuihin esitetään kahdeksan euron alennusta volyymin nousun sekä passivarmenteen maksun alenemisen vuoksi. Esimerkiksi perinteisen käyntiasioinnin kautta vireille

laitetun passin maksu olisi vuonna 2022 50 euroa (nykyinen 58 euroa). Sähköisesti vireille laitetun hakemuksen maksuero normaaliin pysyy samana eli kuudessa eurossa, jolloin sähköisesti vireille laitettu passi maksaisi jatkossa 44 euroa. Suomen sotiin osallistuneen passin maksuun ei esitetä muutosta.

Henkilökorttien maksuihin ei esitä muutosta. Henkilökorttien maksut on tarkistettu jo aiemmin kuluvana vuonna eli 2.8.2021 alkaen.

Digi- ja väestötietovirastolta saadun tiedon mukaan passivarmenteen ja henkilökortin biovarmenteen maksut laskisivat ensi vuonna 0,50 euroa. Maksu olisi jatkossa 2,60 euroa. Passivarmenne sotaveteraaneille laskee 2,10 euroon (nyt 2,50 euroa). Muut poliisin maksuihin sisältyvät Digi- ja väestötietoviraston maksut eivät muutu.

Ampuma-aseet

Paikallispoliisin aselupamaksuihin esitetään 13 - 17 prosentin korotusta kustannusvastaavuuden alijäämäisyyden vuoksi. Tavoitteena on tulevien vuosien aikana saada aselupamaksujen kustannusvastaavuus nousemaan. Ampuma-aseasioissa suurimmat kustannukset muodostuvat henkilöstökustannuksista. Esimerkiksi paikallispoliisin myöntämän aseluvan uusi maksu olisi 105 euroa (nykyisin 90 euroa).

Turva-ala

Turva-alan paikallispoliisin lupamaksuihin esitetään 13 - 16 prosentin korotuksia kustannusvastaavuuden alijäämäisyyden vuoksi. Tavoitteena on tulevien vuosien aikana saada turva-alan lupamaksut kustannusvastaaviksi. Turva-alan asioissa suurimmat kustannukset muodostuvat henkilöstökustannuksista. Esimerkiksi vartijaksi hyväksymisen uusi maksu olisi 55 euroa (nykyisin 48 euroa).

Arpajaiset, rahankeräykset, yleisötilaisuusasiat ja muut yksittäiset luvat ja ilmoitukset

Uuden luparyhmäkohtaisen kustannusvastaavuuslaskelman mukaiseen Muut luvat -ryhmään kuuluviin suoritteisiin esitetään alijäämäisyyden vuoksi 13 - 17 prosentin korotuksia. Muut luvat sisältävät arpajaisluvut, rahankeräykset, yleisötilaisuusasiat ja muut yksittäiset luvat ja ilmoitukset. Tässä ryhmässä olevat suoritteet ovat pitkälti työvoimavaltaisia ja tapauskohtaista harkintaa vaativia suoritteita vastaavalla tavalla kuin ampuma-aseluparyhmänkin suoritteet. Suurimmat kustannukset muodostuvat henkilöstökustannuksista. Tavoitteena on tulevien vuosien aikana saada kustannusvastaavuus nousemaan. Esimerkiksi rahankeräykseen kuuluvan pienkeräysilmoituksen uusi maksu olisi 63 euroa (nykyisin 55 euroa).

Poliisihallituksen suoritteet:

Poliisihallituksen suoritteista maksutarkistuksia esitetään asetuksen liitteenä olevan maksutaulukon kohtaan 2. *Poliisihallituksen suoritteet.*

Ampuma-aseet

Poliisihallituksen aselupamaksuihin esitetään pääosin 6 - 9 prosentin korotusta kustannusvastaavuuden alijäämäisyyden vuoksi. Tavoitteena on tulevien vuosien aikana saada asealan lupamaksut kustannusvastaaviksi. Ampuma-aseasioissa suurimmat kustannukset muodostuvat henkilöstökustannuksista. Esimerkiksi asealan elinkeinoluvan uusi maksu olisi 400 euroa (nykyisin 375 euroa).

Poliisihallituksen suoritteen *Räjähteiden lähtöainelupa* maksua esitetään korotettavaksi nykyisestä 30 eurosta 50 euroon. Suorite tuli maksuasetukseen vuonna 2015 ja sen maksu on ollut samansuuruinen siitä lähtien. Räjähteiden lähtöainelupaa koskeva sääntely uudistui 1.2.2021. Lupahakemuksen käsittelyä varten on pyydetty oikeusrekisterikeskukselta luvanhaltijan rikosrekisteriote. Suoritteen maksu on tarkistettu vastaamaan nykyprosessia ja työmäärää.

Turva-ala

Poliisihallituksen turva-alan maksuihin esitetään 6 - 9 prosentin korotuksia kustannusvastaavuuden alijäämäisyyden vuoksi. Poliisihallituksen turvallisuusalan valvontamaksuun ei esitetä vuodelle 2022 muutoksia. Tavoitteena on tulevien vuosien aikana saada turva-alan lupamaksut kustannusvastaaviksi. Turva-alan asioissa suurimmat kustannukset muodostuvat henkilöstökustannuksista. Esimerkiksi turvallisuusalan elinkeinoluvan uusi maksu olisi 400 euroa (nykyisin 375 euroa)

Arpajaiset ja rahankeräykset

Osaan Poliisihallituksen arpajaisiin ja rahankeräyksiin kuuluviin suoritteisiin esitetään alijäämäisyyden vuoksi 10 - 20 prosentin korotuksia. Tässä ryhmässä olevat suoritteet ovat pitkälti työvoimavaltaisia ja tapauskohtaista harkintaa vaativia suoritteita. Suurimmat kustannukset muodostuvat henkilöstökustannuksista. Tavoitteena on tulevien vuosien aikana saada kustannusvastaavuus nousemaan. Esimerkiksi rahankeräyksen vuosi-ilmoituksen uusi maksu olisi 120 euroa (nykyisin 100 euroa).

Poliisiammattikorkeakoulun suoritteet:

Poliisiammattikorkeakoulun suoritteisiin ei ehdoteta muutoksia.

Muut suoritteet:

Maksutaulukon kohtaan 4. Muut suoritteet esitetään alijäämäisyyden vuoksi 14 - 15 prosentin korotuksia lukuun ottamatta viisumin jatkamista. Esimerkiksi muun hakemuksesta annettavan päätöksen uusi maksu olisi 38 euroa (nykyisin 33 euroa).

Vaikutukset ja kustannusvastaavuudet

Poliisin suoritteiden maksumuutokset 2022- liitteestä ilmenevät arviot maksumuutosten euromääräisistä vaikutuksista vuositasolla paikallispoliisin, Poliisihallituksen ja muiden maksutarkistusten kohteina olevien suoritteiden kohdalla. Poliisin lupatuottojen volyymeiden osalta syyskuun 2021 lopun tilanteen perusteella lupatuottoja arvioidaan tulevan vuonna 2021 yhteensä noin 49,3 miljoonaa euroa. Arvio on samansuuruinen kuin vuoden 2021 hinnoittelulaskelmissa on arvioitu. Valtion talousarvioesityksessä lupatuottojen arvio vuodelle 2021 on 50 miljoonaa euroa. Kustannusvastaavuuden arvioidaan olevan 98 prosenttia. Matkustusasiakirjojen kysyntä on ollut loppuvuodesta suurta ja viimeisimmän joulukuun arvion mukaan vuoden 2021 osalta lupatuottoja arvioidaan kertyvän noin 50 miljoonaa euroa, mikä on sama kuin valtion talousarvioesityksessä on tuottotavoitteeksi kirjattu.

Vuoden 2022 arvio, erityisesti passihakemusten määrästä, sisältää edelleen koronapandemiaan liittyviä epävarmuustekijöitä. Passivolyymin arvioidaan nousevan vuonna 2022 700 000 kappaleeseen. Henkilökorttihakemusten määrän arvioidaan olevan keskimäärin noin 30 000 kappaletta kuukaudessa. Koko vuoden 2022 arvio henkilökorttivolyyymista on 360 000.

Volyymien kasvaessa myös sähköisen asioinnin osuus on vakiintumassa. Sähköisten passihakemusten määrä on kasvanut edelleen hieman noin 85 prosenttiin, kun vuonna 2020 sähköisten passihakemusten osuus oli noin 82 prosenttia. Sähköinen asiointi henkilökorteissa on noussut kuluvan vuoden aikana ja sen osuudeksi koko vuoden osalta arvioidaan 66 prosenttia. Vuonna 2020 sähköisen asioinnin osuus henkilökorteissa oli tasan 60 prosenttia. Vuonna 2022 sähköisen asioinnin osuuden arvioidaan pysyvän kuluvan vuoden tasolla.

Vuoden 2022 osalta kokonaislupavolyymin arvioidaan olevan 1 149 000 ja lupatuoton noin 50,7 miljoonaa maksumuutokset huomioiden. Matkustusasiakirjojen osuus lupavolyyymista on 92 prosenttia. Laskelmat pohjautuvat näihin volyyymiennusteisiin.

Poliisin maksullisen toiminnan kustannusvastaavuusprosentti vuodelle 2022 on arvioitu 100:ksi. Laskelma on muistion liitteenä.

Poliisihallituksessa on tehty vuodelle 2022 ennusteet edellisvuosista poikkeavasti *luparyhmäkohtaisista kustannusvastaavuuslaskelmista*. Luvat ja ilmoitukset on jaettu neljään eri ryhmään, jotka ovat matkustusasiakirjat, ampuma-aseluvat, turva-alan luvat sekä muut luvat. Muut luvat -ryhmä sisältää rahapeli- ja arpajaisluvat, rahankeräykset, yleisötilaisuusasiat ja muut yksittäiset luvat ja ilmoitukset.

Luparyhmäkohtainen laskenta perustuu Valtiontalouden tarkastusviraston tekemän Poliisihallitusta koskevan julkisoikeudellisen maksullisen toiminnan laillisuus- ja asianmukaisuustarkastuksen raportin suositukseen vuodelta 2017 ja Poliisihallituksen sisäisen tarkastuksen tarkastusraportin suositukseen vuodelta 2017 sekä myös sisäministeriön sisäisen tarkastuksen lupapalveluiden palveluperiaatteen toteutumista koskevan tarkastusraportin suositukseen vuodelta 2021.

Hinnoittelulaskennan periaatteita ei ole muutettu aikaisemmista vuosista. Maksullisen toiminnan erilliskustannukset arvioidaan olevan yhteensä 34,5 milj. euroa ja yhteiskustannuksien 16,3 milj. euroa vuodelle 2022, eli yhteensä 50,7 milj. euroa. Kaikki kustannukset ovat jaettu neljälle eri suoriteryhmälle. Luparyhmäkohtainen jaottelu perustuu olemassa oleviin työaikatoimintoihin.

Laskennassa on jaettu kustannukset suoraan edellä mainituille neljälle luparyhmälle. Henkilöstökustannukset ovat jyvitetty työaikakirjausten perusteella ja ne muodostavat suurimman osan (54 %) kaikista erilliskustannuksista. Muut erilliskustannukset (mm. lupien painatuspalvelut ja toimitilavuokrat) ovat kohdistettu aiheuttamisperiaatteen mukaan luparyhmille joko työajan, lupavolyymien tai asiantuntija-arvioiden perusteella.

Maksullisiin lupapalveluihin kohdistuvat yhteiskustannukset muodostavat yhteensä 32 % kaikista maksullisen toiminnan kustannuksista. Yhteiskustannukset koostuvat poistoista, tukitoimintojen kustannuksista ja muista yhteiskustannuksista. Muut yhteiskustannukset sisältävät mm. tietojärjestelmäkustannuksia, jotka ovat noin 38 % muista yhteiskustannuksista. Sekä poistoissa että tietojärjestelmäkustannuksissa on taustalla erilliset asiantuntijalaskelmat.

Luparyhmäkohtaisesta laskennasta käy ilmi, että matkustusasiakirjat-ryhmä tuottaa ylijäämää ja muut luparyhmät puolestaan alijäämää. Vuoden 2022 maksujen muutosesitykset pohjautuvat luparyhmäkohtaisen laskennan tuloksiin. Matkustusasiakirjojen kustannusvastaavuus arvioidaan olevan vuonna 2022 120 %, ampuma-aselupien 49 %, turva-alan lupien 63 % sekä muiden lupien 23 %. Tavoitteena on saada tulevina vuosina alijäämäisten luparyhmien kustannusvastaavuus nousemaan. Matkustusasiakirjojen osuus kaikista suoritteista on 92,3%, ampuma-aselupien 5,3 %, turva-alan lupien 2,4 % ja muiden lupien 1 %.

Matkustusasiakirjat	Ennuste 2022
Tulot	44 711 000
Erilliskustannukset	23 332 000
Yhteiskustannukset	13 928 000
Kustannukset yhteensä	37 260 000
Kustannusvastaavuus %	120

Matkustusasiakirjojen prosesseja on kehitetty voimakkaasti jo useamman vuoden ajan ja ne ovat toimivia ja tehokkaita.

Matkustusasiakirjojen lopulliseen määrään vuonna 2022 liittyy vielä selvästi koronapandemiaan ja ihmisten matkustushalukkuuteen liittyviä epävarmuustekijöitä. Mikäli pandemia vielä voimistuu tai muutoin pitkittyy, tällä saattaa olla nopeita ja merkittäviä vaikutuksia matkustusasiakirjojen suoritteiden volyymejä alentavasti.

Ampuma-aseet	Ennuste 2022
Tulot	4 413 000
Erilliskustannukset	7 498 000
Yhteiskustannukset	1 504 000
Kustannukset yhteensä	9 002 000

Ampuma-aseet	Ennuste 2022
Kustannusvastaavuus %	49

Ase-asioiden osalta ASKEL-hankkeessa kehitettävän uuden asetietojärjestelmän käyttöönotto ja sähköisen asioinnin mahdollistavien lainkohtien voimaantulo on kirjattu ampuma-aselain siirtymäsäännöksiin. Hankkeen on arvioitu valmistuvan 1.3.2024, jolloin toimintoja on mahdollisuus tehostaa ja ottaa sähköinen asiointi myös aseasioissa käyttöön. Kyseessä on mittava asiankäsittelyjärjestelmä.

Aseasioiden osalta 86 % erilliskustannuksista muodostuu henkilöstökustannuksista. Ennen uuden asetietojärjestelmän käyttöönottoa aselupaprosessi edellyttää henkilökohtaista käyntiä vähintään luvan vireillepanon ja hankitun ampuma-aseen esittämisen yhteydessä. Määrätyissä tapauksissa luvan saamisen edellytyksenä on myös luvanhakijan erillinen haastattelu hakijan soveltuvuuden varmistamiseksi.

Turva-ala	Ennuste 2022
Tulot	920 000
Erilliskustannukset	1 049 000
Yhteiskustannukset	407 000
Kustannukset yhteensä	1 456 000
Kustannusvastaavuus %	63

Muut luvat	Ennuste 2022
Tulot	690 000
Erilliskustannukset	2 592 000
Yhteiskustannukset	423 000
Kustannukset yhteensä	3 015 000
Kustannusvastaavuus %	23

Muut luvat sisältävät arpajaisluvat, rahankeräykset, yleisötilaisuusasiat ja muut yksittäiset luvat ja ilmoitukset. Tässä ryhmässä olevat suoritteet ovat pitkälti työvoimavaltaisia ja tapauskohtaista harkintaa vaativia suoritteita vastaavalla tavalla kuin turva-alan ja ampuma-aseluparyhmänkin suoritteet. Suurimmat kustannukset muodostuvat henkilöstökustannuksista.

Tässä vaiheessa ei ole vielä mahdollista saada tarkempia ennusteita kustannusvastaavuuden muutoksista tuleville vuosille.

Asian valmistelu

Asetusehdotus on valmisteltu sisäministeriön poliisiosastolla yhteistyössä Poliisihallituksen edustajien kanssa.

Oikeusministeriön on antanut asiassa 25.11.2021 päivätyn lausunnon. Oikeusministeriö on lausunnossa kiinnittänyt huomiota muutamiin kielellistä yhteneväisyyttä koskeviin seikkoihin ja nämä seikat on otettu asetuksessa ja muistiossa ehdotetulla tavalla huomioon.

Valtiovarainministeriö on antanut asiassa 26.11.2021 päivätyn puoltavan lausunnon.

Kyseessä on valtion maksujen vahvistaminen, joiden maksutulot ovat vuositasona vähintään 5 miljoonan euron määräiset. Tällaiset asiat tulee asioiden käsittelystä raha-asiainvaliokunnassa annetun valtioneuvoston määräyksen (TM0201; 3.1.2002, muut. 15.11.2012) kohdan 2.2.8 mukaan käsitellä valtioneuvoston raha-asiainvaliokunnassa.

Asetusehdotus on tarkistettu oikeusministeriön laintarkistuksessa.

Voimaantulo

Asetus ehdotetaan tulemaan voimaan 1. päivänä tammikuuta 2022 ja se olisi voimassa vuoden 2022 loppuun.

Suoritteesta, jota koskeva asia on vireillä tämän asetuksen voimaan tullessa, perittäisiin maksu tämän asetuksen voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaan.

Liitteet

Poliisin suoritteiden maksumuutokset 2022

Poliisin maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma